

Сьогодні можна з упевненістю стверджувати, що освітня програма «Бізнес-економіка» у Львівському національному університеті імені Івана Франка знайшла свого (численного) студента. Важливим, особливо за нинішніх умов, супутнім ефектом її впровадження став приплив значної кількості студентів-платників (з достатньо високими балами), що має відчутні сприятливі наслідки для університету загалом.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «БІЗНЕС-ЕКОНОМІКА» У ЛЬВІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Островерх П. І.

кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної теорії

Моряк Т. П.

кандидатка економічних наук, доцентка,
доцентка кафедри економічної теорії,

Львівський національний університет імені Івана Франка,
Україна, м. Львів

Реформування системи вищої освіти України у контексті глибшої її інтеграції в освітній та дослідницький простір Європейського Союзу, а також трансформація попиту на ринку економічних освітніх послуг у напрямі отримання знань більш прикладного та практичного характеру, втілилися у запровадженні на економічному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка нової спеціалізації «Бізнес-економіка», яка увійшла до складу спеціальності 051 «Економіка».

Оскільки спеціалізація була новаторською в системі вітчизняної вищої освіти, задля окреслення змісту навчання та регламентації організації освітнього процесу, актуальним завданням для кожного освітньо-кваліфікаційного рівня спеціалізації стало розроблення навчальних планів, які, з одного боку, забезпечували б збереження фундаментальної науково-теоретичної компоненти, а з другого – враховували потреби реального сектора економіки.

Необхідність структурної та змістової трансформації відповідних навчальних планів на економічному факультеті була обумовлена не лише запровадженням нової спеціалізації, а також тим, що відповідно до нового

переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266), до складу спеціальності 051 «Економіка» (галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки») при підготовці фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра на економічному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка тепер увійшло, окрім спеціалізації «Бізнес-економіка», ще три спеціалізації – «Міжнародна економіка», «Економічна кібернетика» та «Економічна аналітика та бізнес-статистика», а за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, окрім перелічених спеціалізацій додавалася ще одна – «Прикладна економіка» [2].

Вимоги Закону України «Про вищу освіту», положення стандартів вищої освіти за відповідною спеціальністю для різних освітньо-кваліфікаційних рівнів, а також внутрішні нормативні документи Львівського національного університету імені Івана Франка при розробленні навчальних планів зобов'язували дотримуватися відповідного співвідношення не лише між нормативними та вибірковими дисциплінами як циклу загальної, так і професійної та практичної підготовки, а також забезпечити не менше, ніж 50% спільної частини від обсягу навчального плану для всіх спеціалізацій, які входять до складу спеціальності 051 «Економіка» [1].

Відтак, навчальний план спеціалізації «Бізнес-економіка» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» отримав таку структуру.

Перший блок формують нормативні дисципліни, які були згруповані у три субблоки:

- нормативні дисципліни циклу загальної підготовки («Українська мова за професійним спрямуванням», «Історія України», «Історія української культури», «Іноземна мова (англійська)», «Філософія» тощо);

- нормативні дисципліни циклу професійної та практичної підготовки («Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Вища математика для економістів», «Статистика», «Економіка підприємства», «Оптимізаційні методи та моделі в економіці», «Економетрія», «Міжнародна економіка», «Фінанси», «Бухгалтерський облік», «Маркетинг», «Менеджмент» тощо). Навчальні дисципліни вищезгаданих субблоків є спільними та обов'язковими для всіх спеціалізацій спеціальності «Економіка»;

- нормативні дисципліни спеціалізації «Бізнес-економіка». Цей блок містить нормативні дисципліни, відмінні для кожної спеціалізації в межах спеціальності «Економіка», а, відповідно, формують компетентності, які розкривають мету і фокус окремої освітньої програми.

Основними нормативними дисциплінами, покликаними забезпечувати підготовку фахівців спеціалізації «Бізнес-економіка», є: «Аналіз бізнес-середовища», «Професійна іноземна мова (англійська)», «Бізнес-економіка», «Економіка галузевих ринків», «Бізнес-фінанси», «Банківництво і страхування», «Державне регулювання економіки та бізнесу», «Історія економіки та економічної думки», «Економічна компаративістика», «Теорія ймовірностей та математична статистика» тощо.

Другий блок навчального плану формують вибіркові дисципліни, які згруповані у два субблоки:

– вибіркові дисципліни циклу загальної підготовки. Перелік вибіркових дисциплін цього циклу налічує понад 100 позицій. Їх мають змогу обрати студенти всіх факультетів університету в режимі онлайн;

– вибіркові дисципліни циклу професійної та практичної підготовки.

Серед запропонованого широкого спектру відповідних дисциплін студенти спеціалізації «Бізнес-економіка», зазвичай, обирають: «Основи організації бізнесу», «Умови ведення бізнесу в Європейському Союзі», «Зовнішньоекономічну діяльність підприємства», «Фінансовий бізнес», «Бізнес-комунікації», «Міжнародний бізнес», «Економіку та організацію Startup-бізнесу», «Теорію та практику бізнес-тренінгів», «Аналіз господарської діяльності», «Економіку інновацій», «Венчурний бізнес», «Економічний ризик», «Договірний менеджмент» тощо. Традиційно студенти спеціалізації «Бізнес-економіка» віддають перевагу поглибленню своїх знань та вмінь з професійної іноземної мови (англійської), вивчаючи однойменну дисципліну не лише як обов'язкову в 4-му та 5-му семестрах, а й обираючи її серед циклу вибіркових дисциплін у 6, 7 та 8 семестрах навчання.

Логіка побудови структури навчального плану освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» є схожою – цикл спільних нормативних дисциплін для всіх спеціалізацій спеціальності «Економіка», який включає «Мікроекономічний аналіз», «Макроекономічний аналіз», «Національну економіку сталого розвитку», «Прикладну економетрію», «Індикатори бізнес статистики в економіці», а також цикл нормативних дисциплін, відмінних для кожної спеціалізації. Для студентів спеціалізації «Бізнес-економіка» такими дисциплінами є «Англо-український економічний переклад та професійна комунікація», «Економіка галузевих ринків-II», «Стратегії бізнесу та ціноутворення», «Міжнародний фінансовий менеджмент», «Теорія та практика інвестиційних рішень», «Глобальна економіка та бізнес».

Інший блок формує цикл вибіркових навчальних дисциплін, який є спільним для всіх спеціалізацій спеціальності «Економіка». Магістранти спеціалі-

зації «Бізнес-економіка» обирають «Англо-український економічний переклад та професійну комунікацію» (у 2 та 3 семестрах магістратури ця дисципліна є вибірковою), «Економіку прав власності та фірми», «Економіку державного сектора», «Стратегічний маркетинг», «Управління бізнес процесами».

Усвідомлюючи виняткову важливість у системі якісної підготовки сучасного фахівця оволодіння навичками усної та письмової професійної комунікації англійською мовою, вагомий акцент при формуванні навчальних планів та забезпеченні відповідних навчальних дисциплін як бакалаврів, так і магістрів, було зроблено на поглибленому вивченні професійної англійської мови. Окремі навчальні дисципліни, зокрема «Макроекономічний аналіз», «Мікроекономічний аналіз», «Економіку галузевих ринків-II», «Міжнародний фінансовий менеджмент» та ін., викладають англійською мовою. Поглиблене вивчення професійної англійської мови підвищує конкурентоспроможність випускників спеціалізації «Бізнес-економіка» як на вітчизняному, так і міжнародному ринку праці.

Організація навчального процесу здобувачів вищої освіти за спеціалізацією «Бізнес-економіка» також передбачає написання міждисциплінарних курсових робіт, тематика яких сформована з урахуванням основного фокусу однойменної освітньої програми, проходження різного виду виробничих практик, зокрема, перекладацької тощо.

У процесі навчання студенти спеціалізації «Бізнес-економіка» набувають прикладних навичок застосування поглибленого інструментарію макро- та мікроекономіки для аналізу поведінки суб'єктів господарювання та ухвалення ефективних управлінських, фінансових та аналітичних рішень у сфері бізнесу, отримують фундаментальні знання та навички для здійснення аналітично-прогностичних робіт з економіки в межах внутрішнього та міжнародного ринків; здобувають великий обсяг знань щодо організації власного бізнесу, здатні аналізувати можливі загрози, ризики у сфері бізнесу та адекватно на них реагувати.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про вищу освіту в Україні: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 №266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/266-2015-%D0%BF>.